

Tehillim and Torah: Chapter 68 (Part II)/Beshalach
 Dedicated by the Engelsberg, Dinovitzer and Steinberg Families
 לע"נ הרב יצחק דוד בן מאיר אריה ז"ל

Rabbi Shmuel Silber

1. תהלים פרק ס"ח

א לְמַנְצַח לְדוֹד מִזְמוֹר שִׁיר: ב יְקוּם אֱלֹהִים יַפּוּצוּ אוֹיְבָיו וַיִּנּוּסוּ מִשְׁנֵאָיו מִפְּנֵיו: ג כְּהַנְדִּיף עָשָׁן תִּהְיֶה
 כְּהִמָּס דֹּחַג מִפְּנֵי־אֵשׁ יֵאבְדוּ רְשָׁעִים מִפְּנֵי אֱלֹהִים: ד וְצַדִּיקִים יִשְׂמְחוּ יַעֲלֶצוּ לִפְנֵי אֱלֹהִים וַיִּשְׂשִׂיחוּ
 בְּשִׂמְחָה: ה שִׁירוּ | לְאֱלֹהִים זָמְרוּ שְׂמוֹ סִלּוֹ לְרֶכֶב בְּעֶרְבוֹת בְּיַהּ שְׂמוֹ וְעִלְזוּ לִפְנֵיו: ו אָבִי יִתּוּמִים וְדִין
 אֱלֻמְנוֹת אֱלֹהִים בְּמַעֲוֹן קִדְשׁוֹ: ז אֱלֹהִים | מוֹשִׁיב יַחֲדִידִים | בְּיַתֵּה מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת אֶךְ־סוֹרְרִים
 שִׁכְנוּ צַחֲיָה: ח אֱלֹהִים בְּצִאתְךָ לִפְנֵי עַמְּךָ בְּצַעֲדֶךָ בִּישִׁימוֹן סֵלָה: ט אַרְץ רַעֲשָׁה | אֶף־שָׁמַיִם נִטְפָּו מִפְּנֵי
 אֱלֹהִים זֶה סִינֵי מִפְּנֵי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: י גִּשְׁם גְּדֻכּוֹת תִּנְיָף אֱלֹהִים נַחֲלַתְךָ וְנִלְאָה אֶתְּךָ כּוֹנֵנְתָה:
 יא חִיַּתְךָ יִשְׁבוּ־בָּהּ תִּכֵּין בְּטוֹבְתְךָ לְעַנֵּי אֱלֹהִים: יב אֲדֹנָי יִתֵּן־אֱמֶר הַמְּבַשְׂרוֹת צָבָא רָב: יג מַלְכֵי צְבָאוֹת
 יִדְדוּן יִדְדוּן וְנֹת בְּיַת תַּחֲלֵק שִׁלְל: יד אִם־תִּשְׁכַּחוּן בֵּין שְׁפֹתַיִם כִּנְפֵי יוֹנָה נַחְפָּה בְּכֶסֶף וְאֶבְרוֹתֶיהָ
 בִּירְקֶרֶק חֲרוּץ: טו בְּפָרֶשׁ שְׂדֵי מְלָכִים בָּהּ תִּשְׁלַג בְּצַלְמוֹן: טז הַר־אֱלֹהִים הַר־בְּשָׁן הַר־גְּבַבְנִים הַר־בְּשָׁן:
 יז לְמָה | תִּרְצְדוּן הָרִים גְּבַבְנִים הָהָר חֲמַד אֱלֹהִים לְשִׁבְתוֹ אֶף־יְהוָה יִשְׁכֵּן לְנֶצַח: יח רֶכֶב אֱלֹהִים רַבְתִּים
 אֲלֵפֵי שְׁנָאן אֲדֹנָי כִּם סִינֵי בְּקֹדֶשׁ: יט עֲלִית לְמָרוֹם | שְׁבִית שְׁבִי לְקַחַת מִתְּנוֹת בְּאֵדָם וְאֶף סוֹרְרִים לְשִׁכֵּן |
 יך אֱלֹהִים: כ בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם | יוֹם יַעֲמֹס־לָנוּ הָאֵל יְשׁוּעָתָנוּ סֵלָה: כא הָאֵל | לָנוּ אֵל לְמוֹשְׁעוֹת וְלִיהוָה
 אֲדֹנָי לְמֹת תּוֹצְאוֹת: כב אֶךְ־אֱלֹהִים יִמְחֹץ רֹאשׁ אוֹיְבָיו קִדְקֵד שַׁעַר מִתְּהַלֵּךְ בְּאַשְׁמִי: כג אֲמַר אֲדֹנָי
 מִבְּשָׁן אֲשִׁיב אֲשִׁיב מִמְצָלוֹת יָם: כד לְמַעַן | תִּמְחֹץ רִגְלֶךָ בְּדָם לְשׁוֹן כְּלָבִיךָ מֵאוֹיְבִים מִגְּהוֹ: כה רֹאוּ
 הַלִּיכוֹתֶיךָ אֱלֹהִים הַלִּיכוֹת אֵלַי מְלָכֵי בְּקֹדֶשׁ: כו קִדְמוּ שָׁרִים אַחַר נִגְנִים בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפְפוֹת:
 כז בְּמִקְהָלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים יְהוָה מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל: כח שֵׁם בְּנִימָן | צַעִיר רִדָּם שָׁרֵי יְהוּדָה רִגְמַתָּם שָׁרֵי
 זְבֻלוֹן שָׁרֵי נַפְתָּלִי: כט צוּה אֱלֹהֶיךָ עֲזָר עוֹזָה אֱלֹהִים אֹן פְּעֻלַּת לָנוּ: ל מֵהִיכַלְךָ עַל־יְרוּשָׁלַם לְךָ יוֹבִילוּ
 מְלָכִים שִׁי: לא גַעַר חִיַּת קִנָּה עֲדַת אֲבִירִים | בְּעַגְלֵי עַמִּים מִתְרַפֵּס בְּרִצֵּי־כֶסֶף בְּזָר עַמִּים קְרָבוֹת יַחְפְּצוּ:
 לב יֵאֲתִיו חֲשַׁמְנִים מִנֵּי מִצְרַיִם כּוֹשׁ תְּרִיץ יָדָיו לְאֱלֹהִים: לג מִמְּלִכוֹת הָאָרֶץ שִׁירוּ לְאֱלֹהִים זָמְרוּ אֲדֹנָי
 סֵלָה: לד לְרֶכֶב בְּשָׁמֵי שְׁמֵי־קָדָם הֵן־יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֹז: לה תִּנּוּ עֹז לְאֱלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל גְּאוּתוֹ וְעֹזוֹ
 בְּשַׁחֲקִים: לו נוֹרָא אֱלֹהִים מִמְּקֹדֶשׁ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נִתָּן | עֹז וְתַעֲצוּמוֹת לְעַם בְּרוּךְ אֱלֹהִים:

1. For the conductor, a psalm, a song of David. 2. May God rise; His enemies scatter, and those who hate Him flee from before Him. 3. As smoke is driven away, You will drive [them] away; as wax melts before fire, the wicked will perish from before God. 4. And the righteous will rejoice, yea, they will exult before God and they will delight with joy. 5. "Sing to God, sing praises to His name, praise Him Who rides in Aravoth by His name Yah, and rejoice before Him. 6. O Father of orphans and Judge of widows, O God in His holy dwelling place." **7. God settles the solitary in a house; He takes the prisoners out at the most opportune time, but the rebellious dwell in an arid land.** 8. O God, when You went out before Your people, when You marched through the wilderness, forever. 9. The earth quaked, even the heavens dripped; this is Sinai, because of God, the God of Israel. 10. Generous rain You poured down, O God; Your heritage, which was weary, You established.

2. מלבי"ם תהלים פרק סח פסוק ז

אלהים, בבוא האויב בקצה עבר הירדן עזבו היושבים יחידים בחצרים ובערי הפרזות את משכניהם מפחד אויב, ועתה הוא מושיב יחידים שישבו ביתה, היינו בבתיהם, הגם שיושבים יחידים נפוצים בכפרים, וגם הוא מוציא עתה אסירים בכושרות, היינו אלה שנפלו שבי ביד אויב ואסרו אותם בכושרות, אלי עצים עבים, אך סוררים, ר"ל בני ישראל לא ישבו במדברות וצחיחים להתחבאות מפני אויבים כי ישבו בבתיהם, רק הסוררים הם ישכנו עתה בצחיח ובציה במדבר, לא עם ישראל:

3. רש"י תהלים פרק סח פסוק ז

(ז) מושיב יחידים ביתה – ישראל שהיו מפוזרין כנסם יחד איש איש מנדחו והושיבם בית שלם וכנסיה שלימה:
מוציא אסירים בכושרות – הוציא את ישראל ממצרים בחדש שהוא כשר להולכי דרכים לא חמה ולא צנה:

4. רד"ק תהלים פרק סח פסוק ז

(ז) אלהים מושיב יחידים ביתה. אותם שהם יחידים איש ואשתו ולא ילדו מושיב אותם ביתה, שהוא כלל בנים ובנות, כמו (שמות א, כא): ויעש להם בתים ... מוציא אסירים בכושרות, אותם שהיו אסורים בשלשלאות של ברזל הוא מוציא אותם מקשריהם כמו אותם השבויים שהיו במחנה אשור מכוש וממצרים ...

5. אבן עזרא תהלים פרק סח פסוק ז

(ז) אלהים, ביתה – על דרך כי בית יעשה לך ה'

6. שמואל ב פרק ז

(יא) וְלִמְזַן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִנִּיתִי שְׁפָטִים עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהִנִּיחֹתִי לְךָ מִכָּל־אֲיִבֶיךָ וְהִגִּיד לְךָ יְקֹוֹק כִּי־בֵית יַעֲשֶׂה־לְךָ יְקֹוֹק:

And even from the day that I commanded judges to be over my people Israel; and I will give you rest from all your enemies. And the Lord has told you that the Lord will make for you a house.

7. מלבי"ם שמואל ב פרק ז פסוק יא

כי בית יעשה לך ה'. ר"ל שלא אתה תבנה ביתו, רק הוא יבנה ביתך, תחת שרצית לבנות ביתו, ושם הגיד לך הטעם כנזכר בד"ה:

8. תלמוד בבלי מסכת סוטה דף ב עמוד א

אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן: וקשין לזווגן כקריעת ים סוף, שנאמר: אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות.

9. רש"י מסכת סוטה דף ב עמוד א

וקשין – לפני המקום.
לזווגם – הנך דלפי מעשיו.
כקריעת ים סוף – שנשתנו סדרי בראשית.
מושיב יחידים ביתה – אדם יחיד ואשה יחידה והוא מזווגם יחד ומיישב מהם בית.
מוציא אסירים בכושרות – הוציא את ישראל ממצרים בחדש כשר לא חמה ולא צינה מקיש זווג יחידים ליציאת מצרים.

10. שמות פרק טו פסוק כב

ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים:
Moses led Israel away from the Red Sea, and they went out into the desert of Shur; they walked for three days in the desert but did not find water.

11. רש"י שמות פרשת בשלח פרק טו פסוק כב

(כב) ויסע משה – הסיען בעל כרחם שעטרו מצרים סוסיהם בתכשיטי זהב וכסף ואבנים טובות, והיו ישראל מוצאין אותם בים, וגדולה היתה ביזת הים מביזת מצרים, שנאמר (שיר השירים א יא) תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף, לפיכך הוצרך להסיען בעל כרחם:

Moses led Israel away: lit., made Israel journey. He led them away against their will, for the Egyptians had adorned their steeds with ornaments of gold, silver, and precious stones, and the Israelites were finding them in the sea. The plunder at the sea was greater than the plunder in Egypt, as it is said: "We will make you rows of gold with studs of silver" (Song of Songs 1:11). Therefore, he had to lead them against their will. — [from Tanchuma Buber, Beshallach 16, Mechilta, Exod. 12:35, Song Rabbah 1:11]

12. אזנים לתורה שמות פרק טו פסוק כא

ומצב מרומם כזה, עד שהסיעם משה בע"כ,
כדי למחר ולבוא אל הר האלהים לקבל
שם את את התורה. ולפיכך נסמכה פרשת
ויסע לשירת הנשים.

ויסע משה. הסיעם בע"כ. רש"י.
גלבד האמור במאמר הקודם א"ל, שביי
תלא השיגו על שפת הים מדרגת הנבואה.
ואחרי שמעם את קול התף של הנשים
צדקניות ויהודי' שלהן לצור ישראל:
וגואלו, נחה על ישראל רוח הנבואה שנית
וכמבואר בשי"א: שנחה רוח הנבואה על
שאול, כאשר פגע בחבל גביאים ולפניהם
גבל ותוף... וכן אמר אלישע: ועתה
קחו לי מנגן... ותהי עליו יד ה' (מ"ב.
ג') ולפיכך לא רצו ביי ללכת ממוקם